ALAP! 1
Ítélet

IGE & GONDOLATOK | BIBLIA TANULMÁNYOZÁS | SZAKMAI ANYAGOK | JÁTÉKOK
ÉNEKEK | TÉMAFELDOLGOZÁS | KÉRDÉSEK | KITEKINTŐ

IGESZAKASZ

Róm 3,22b–26

„Mert nincs különbség, mivel mindenki vétkezett, és nélkülözi Isten dicsőségét, Isten ingyen igazít meg az ő kegyelméből a Krisztus Jézusban lett váltság által. **Őt rendelte Isten engesztelő áldozatul az ő vére által azoknak, akik hisznek. Ebben mutatta meg igazságát.** A korábban elkövetett bűnöket ugyanis elengedte türelmében, hogy e mostani időben megmutassa igazságát: mert ő igaz, és igazzá teszi azt is, aki Jézusban hisz.“

IGEI GONDOLATOK

Az igeszakasz rögtön egyértelművé teszi, hogy mi az a helyzet, amiben mi, emberek vagyunk: „mindenki vétkezett” (23. v.). Fontos látnunk, hogy ebben az állapotban, ha Isten keresésére indulnánk, akkor kudarcot vallanánk, hiszen „vétkes” emberekként önmagunkból, a természetes eszünkkel nem lennénk képesek az érdekeinktől és kívánságainktól mentes valódi Istent megismerni. Viszont „vétkes” emberekként tudunk istenképeket készíteni, amikkel „kiválóan” igazolhatjuk a meglátásainkat, az általunk igazságnak vélt véleményeinket, illetve megítélhetjük mások bűneit, sőt ezen istenkép alapján olyan rendszereket is építhetünk, ahol már nincs szükségünk Isten hangjára, hiszen úgy működnek, ahogyan mi, de mindenekelőtt, ahogyan én szeretném, hogy működjenek. Ennek az igeszakasznak az az örömhíre, hogy nem az emberi ítélet, hanem a valódi Isten ítélete az, ami kiszakít bennünket ebből a helyzetből.

Az első lépés, amivel Pál az ítéletben elrejtett örömöt bevezeti, már abban jelen van, hogy ebben a helyzetben, amiben emberként vagyunk, „nincs különbség” közöttünk, emberek között. Az Ószövetség népének ott volt a törvény és a szövetség testi jele; mi, európaiak hivatkozhatunk a keresztyén világra, a vallási örökségünkre; a „jó” emberek hivatkozhatnak a „jó” cselekedeteikre; de mindezek nem jelentenek lényegi különbséget az igaz és szent Isten előtt. Ebben a helyzetben, amiben emberként élünk, amit az eredendő bűnből fakadó bűnös állapotnak nevez a teológia, „nincs különbség [az emberek között], mivel mindenki vétkezett, és nélkülözi Isten dicsőségét”. Ha mellőzük a helyzetünkre való reflexiót, illetve ha megfeledkezünk arról az állapotról, amiben éltünk és mozogtunk, amiben élünk és mozgunk az óemberünk által most is, akkor valóban fenyegető az ítélet. Hiszen a felejtés során egy jónak és ideális helyzetnek tűnő életet érint. Olyan ez, mint a fulladás. Amikor valaki a víz alatt van, nem számít, hogy az 5 centivel van a víz felszínétől, vagy 11ezer méterre, a Marianna árok fenekén, megfullad.

A bűn állapota és annak ítélete ehhez a fulladáshoz hasonló.
A Biblia tanítása azonban világos: egyetlen valóságos ember van, aki jó és ideális életet él: Jézus Krisztus.Ez tűnhet a megszokott és megunt „hittanórás“ válasznak, de ha nem vesszük komolyan a helyzetünket, és ha nem vesszük komolyan Krisztus áldozatát, akkor a felvilágosult és érzelemközpontú 21. századi keresztyénség elveszti a kapcsolatot a Bibliával. Az ítélet biblikus és őskeresztyén igazsága csak akkor lesz felszabadító, ha nem akarjuk megúszni, hogy **van bűn**, **van ítélet** és **volt áldozat**. De ha ezt a három fogalmat külön kezeljük, akkor az ítélet csak fenyegetést és félelmet fog szülni.

IDÉZET

„A kereszt mint az üdvösség eseménye, egyúttal ítélet is a mi üdvösség nélküli, Istentől távoli létünk fölött.“
(Zeindler: *Az ítélő Isten*, 61.)

- Gal 2,20–21
- Kol 2,8–15
- Lk 23,13–25
- Mt 27,46–50

BIBLIATANULMÁNYOZÓ KÉRDÉSEK

Pál határozottan kijelenti, hogy „nincs különbség, mivel mindenki vétkezett”. Ha őszintén belegondoltok a saját környezetetekbe (iskola, ifi, baráti kör), kivel esik a legnehezebben „egy szintre” helyezni magatokat a bűnösség tekintetében? Miért lehet rendkívül sértő vagy dühítő ez a kijelentés egy társadalmilag „jó ember” számára?

A fenyegetés és a félelem helyett viszont Jézus Krisztus „engesztelő áldozata“ arra vezet bennünket, hogy kilássunk abból a helyzetből, amiben vagyunk. Ha komolyan vesszük **a bűnös állapotunkat**, akkor komolyan vesszük, hogy „nincs különbség“ az emberek között. Ha komolyan vesszük **Isten ítéletét**, akkor láthatjuk, hogy **Krisztus áldozata a kereszten** üdvesemény számunkra. Itt lesz nyilvánvaló a bűn végleges legyőzése, amiben a minket szerető Isten a bűnös állapotban lévő óemberünk felett is kimondta az ítéletet azért, hogy amikor eljön „ítélni élőket és holtakat“, vele lehessünk.

KITEKINTŐ

Ítélet

Isten ítélete a bűn állapotára irányul, ami a halál birodalmával áll összefüggésben. Erről írja Pál, hogy „a bűn zsoldja a halál”, ami nem azt jelenti, hogy ha valaki erkölcsileg elítélendő dolgot tesz, akkor meg kell halnia, hanem azt jelenti, hogy a bűnös emberi állapot, ami Ádám és Éva óta jelen lévő, halállal zárt világot eredményezett. A bűnös állapotért halál jár cserébe. Ebből az állapotból nem tud az ember magától kijutni, sőt, ha valaki alkalmasnak tartja magát arra, hogy magától éljen bűn nélkül, akkor Krisztus helyébe lépve, önmaga megváltójaként tetszeleg.

Az ítélettel kapcsolatos **problémák** gyakori forrása az önjelölt ítélők megjelenése, akik jogosan hivatkoznak arra, hogy Jézus azt mondta: „Ha pedig vétkezik ellened a testvéred, menj el hozzá, fedd [**ἔλεγξον**] meg négyszemközt.” De ezt annak tudatában kell tennünk, hogy arra is kaptunk útmutatást Jézustól, hogy „Ne ítéljetek [**κρίνετε**], hogy ne ítéltessetek! Mert amilyen ítélettel ítéltek, olyannal fogtok megítéltetni; és amilyen mértékkel mértek, nektek is olyannal mérnek majd.” Az **ítélet**, ami görögül azt jelenti, hogy „választani, kiválasztani, előnyben részesíteni”, egyedül Istenre tartozik; a **feddés**, ami görögül „megvizsgálást, fényderítést, leleplezést” jelent, keresztyén kötelességünk, amivel gátat szabhatunk annak, hogy Krisztus nevével bárki is visszaélhessen.

KÉRDÉSEK

BEVEZETŐ

- Ha csináltál valami rosszat (pl. csalsz egy dolgozatnál, vagy megbántasz valakit), nyugtattad már magad azzal, hogy „de hát a többiek még nálam is rosszabbak”? Miért esik olyan jól másokhoz mérni magunkat?
- Szerintetek mi a különbség aközött, amikor valaki ítélkezik feletted, és aközött, amikor egy barátod őszintén a szemedbe mondja, hogy rossz úton jársz?
- Képzeld el, hogy okoztál egy hatalmas, több milliós kárt valakinek véletlenül, és nincs miből kifizetned. Majd jön valaki, akit alig ismersz, és kifizeti helyetted az egészet. Hogyan néznél ezután erre az emberre? Milyen lenne a kapcsolatotok?

MÉLYREVIVŐ

- Tényleg egy szinten van Isten előtt egy megrögzött bűnöző és egy kedves, önzetlen, másokon mindig segítő ember, aki viszont nem hisz Istenben? Ha a bűnös állapot szempontjából tényleg „nincs különbség”, nem igazságtalan ez az Istentől?
- Lehet-e valakit őszintén szeretni úgy, hogy közben nem fogadod el az életmódját vagy a döntéseit? Hol van a határ a képmutató ítélkezés és a megmentő figyelmeztetés között?

EGYÉNI REFLEXIÓ

- Milyen az a „kényelmes istenkép”, amit a mai jóléti keresztyének (akár mi magunk) megalkotunk magunknak? Mik azok a tanítások, amiket a legszívesebben kigyomlálnánk a Bibliából, mert túl kényelmetlenek a 21. században?

TÉMAFELDOLGOZÁS

ige elmélyítése

1. A csoport kap egy nagy csomagolópapírt, közepén a felirat: „AZ ÍTÉLET ÁTKERÜLT”. Oszd szét az igeszakasz három kulcsfogalmát a csapatok között, és kérd meg őket, hogy Bibliai szótárak vagy a telefonjuk segítségével nézzenek utána, mit jelentettek ezek a szavak az ókorban: *megigazít*, *váltság*, *engesztelő áldozat*.
Beszéljétek meg, hogy az igeszakasz szerint nem a bűn lett semmissé, hanem a büntetés lett letöltve. Isten igazságossága megkövetelte az ítéletet, de a hatalmas kegyelem abban áll, hogy Krisztus önként a bírói székből a vádlottak padjára ült helyettünk.

Témára hangoló

2. A játék elején jelentsd be, hogy a csoport kap egy feladatot (pl. 5 perc alatt oldjanak meg egy nagyon nehéz logikai feladatot, vagy csináljanak közösen 1000 fekvőtámaszt/guggolást). Ha nem sikerül, „büntetés” jár (pl. ők pakolnak el a végén, vagy lemaradnak a nasiról).
Amikor látod, hogy küzdenek és esélytelenek a feladat teljesítésére, lépj be te (vagy egy előre beavatott vezetőtársad), és mondd ezt: „Látom, hogy ez nem fog menni. Átvállalom.” Csinálj meg egy szimbolikus mozdulatot (pl. oldd meg te a feladatot egy titkos kód segítségével, vagy csinálj meg 10 fekvőtámaszt), és mondd: „A tartozás ki van fizetve, a jutalom a tiétek.”
A tanulság: Milyen érzés volt esélytelennek lenni? És milyen érzés volt, amikor valaki ingyen, kegyelemből megmentett a következményektől? Pontosan ezt tette Krisztus.

Önismeret

3. Kérd meg a fiatalokat, hogy csukják be a szemüket egy percre, és gondoljanak arra, amikor legutóbb azt érezték: „Nem vagyok elég jó”, „Isten biztosan csalódott bennem”, „Túl sok a hibám”. Ezután ossz ki mindenkinek egy üres „árcédulát” (egy kis kartonlapot lyukkal és madzaggal). Kérd meg őket, hogy írják rá, szerintük mennyit érnek Isten szemében a hibáik ellenére.
A helyes önismeret nem az, hogy „hibátlan vagyok”, hanem az, hogy „hibáim ellenére végtelenül szeretve vagyok, mert az árat kifizették értem”.

Projekt feladat

4. Vázolj fel a csapatoknak egy teljesen hétköznapi, életszerű helyzetet: „Képzeljétek el, hogy egy diák a suliban (vagy egy ismert ember a neten) hatalmasat hibázik, és ez kitudódik. A közösség azonnal ellene fordul, kiközösítik (canceling), folyamatosan a hibáját dörgölik az orrába. Nincs bocsánat, az illető pedig kétségbeesetten próbálja jó cselekedetekkel vagy magyarázkodással visszavásárolni a többiek jóindulatát.”
Oszd a társaságot 3-4 fős csoportokra, és adj nekik csomagolópapírt és filceket. A feladatuk, hogy rajzoljanak fel és elemezzenek két teljesen ellentétes „folyamatábrát”:
1. *A világ logikája* (Teljesítmény és Ítélet): Bontsák lépésekre, mi történik a fenti szituációban. (Például: Hiba/Bűn ➡️ Nyilvános ítélet ➡️ Kiközösítés ➡️ Kétségbeesett, erőn felüli bizonyítási kényszer ➡️ Bizonytalanság, hogy valaha megbocsátanak-e.)
2. *Isten logikája* (A Róma 3,24-26 alapján): Kutassák ki a felolvasott igéből, hogyan működik Istennél ugyanez a folyamat. Hova kerül az ítélet? (Például: Hiba/Bűn ➡️ Az ítéletet a tökéletes Krisztusra terhelik (engesztelő áldozat) ➡️ Ingyenes felmentés (kegyelem) ➡️ Azonnali, teljes elfogadás és új esély.)
Vitassátok meg a legfontosabb különbséget! A világban te próbálod megfizetni az árat, ami lehetetlen. Isten rendszerében az ár előre ki van fizetve.

ALTERNATÍV FELDOLGOZÁSI ÖTLETEK

Bibliológ: A nagy csere (Jézus és Barabás)

A „nagy csere” drámája. Az esemény arra az éles kontrasztra irányítja a figyelmet, ami a megérdemelt büntetésünk és az ingyen kapott felmentésünk között feszül. Barabás helyzetén keresztül a résztvevők szívéig érhet az a felszabadító evangéliumi üzenet, hogy az ítéletet a bűntelen Jézus vitte el, nekünk pedig a maradéktalan szabadság jutott osztályrészül.

Olvass utána a bibliológ módszerének! 70.o

SZAKMAI ANYAGOK

- **Zeindler, Matthias: *Az ítélő Isten*,** ford. Gromon András, Budapest, Kálvin Kiadó, 2005.
- **BibleProject: Engesztelő áldozat**
- **Karl Barth az ítéletes stílusú prédikációról (120–124) és Jézus eljövendő ítéletéről (116)**
- **Janiné Sándor Kincső: A bibliológ -** Módszertani kalauz Biblaiolvasáshoz, Református Pedagógiai Intézet, 2023

ÉNEKEK

- Áldd, lelkem Istened
- Örvendjetek, mert Isten úgy szeret
- Kegyelemből léphetünk be
- Nézd ott fenn, mi van a kereszten
- Mindnyájan vétkeztek
- Teremta bennem tiszta szívet

JÁTÉKOK

MELYIK A NAGYOBB?

korlátlan létszám I ráhangoló

Sorolj fel állításokat. Nevezd ki a terem egyik részét az “egyet értek” résznek, a másikat a: “nem értek egyet” résznek. A fiatalok mindig álljanak az általuk választott oldalra. Az állítások:

- Az első benyomás általában igaz.
- Jogom van véleményt mondani mások életéről.
- Aki rosszat tesz megérdemli a büntetést.
- Vannak megbocsáthatatlan bűnök.
- A szándék fontosabb mint a tett.
- Ha a világban nem lenne ítélet káosz lenne.
- A pokol létezése igazságtalan.

KÖRVONAL

korlátlan létszám I csapatépítő

Ha van *Ki az aki?* Körvonal kártyád vidd be azt és játszatok egy kört. A feladat, hogy mindig háromra a tagok mutassanak arra akire szerintük a kérdés leginkább igaz. Volt, hogy nehéz volt ítélni? Néhány kérdés:

- akinek a járását ezer közül is fel lehet ismerni?
- aki túlélne bármilyen lehetetlen helyzetet?
- aki mindig panaszkodik az időjárásra?
- aki mindig belevág a másik szavába?
- aki kibírna egy nyarat ugyanabban a pólóban?
- aki minden történetet eltúloz?
- aki inkább eltéved, mint hogy segítséget kérjen?
- akinek a kelleténél nagyobb az önbizalma?
- aki sosem tetszik magának a fotókon?
- aki minden pletykáról először tud?

Óravázlatot összeállította: Veres Ábel

Felhasznált források:
Kálvin János: *A rómaikhoz írt levél magyarázata*, ford. Rábold Gusztáv és Nagy Barna, Budapest, Kálvin Kiadó, 2010.
Moo, Douglas J.: *The Letter to the Romans*, Grand Rapids, Eerdmans, 2018,
Zeindler, Matthias: *Az ítélő Isten*, ford. Gromon András, Budapest, Kálvin Kiadó, 2005.